

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

727

Vragen van het lid **Mei Li Vos** (PvdA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het persbericht van Promovendi Netwerk Nederland (PNN) dat de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) wettelijke regels overtreedt bij deelname aan het experiment met promotiestudenten* (ingezonden 21 oktober 2016).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 12 december 2016).

Vraag 1

Kent u het persbericht van het Promovendi Netwerk Nederland over dat de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) die regels zou hebben genegeerd bij deelname aan het experiment met promotiestudenten?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw oordeel over de stukken die PNN heeft opgevraagd, waaruit blijkt dat de RUG zich niet aan de gestelde regels houdt van het experiment door het nemen van onverantwoorde financiële risico's?

Antwoord 2

Ik verwijs naar het antwoord op de vragen 8, 9 en 10.

Vraag 3

Wat is uw oordeel over de aanstelling van nieuwe promotiestudenten door de RUG voor promotietrajecten met een duur van twee of drie jaar – korter is dan de norm van 4 jaar- terwijl de RUG tegelijkertijd meer promotiestudenten aanstelt dan is toegestaan?

Antwoord 3

De toelichting op het Besluit experiment promotieonderwijs (hierna: het Besluit) vermeldt dat het promotieonderwijstraject in de regel vier jaar zal duren, maar dat maatwerk mogelijk is. Zo kan dit traject bijvoorbeeld korter

¹ <http://www.hetpnn.nl/rijksuniversiteit-groningen-negeert-regels-aanstellen-honderden-promotiestudenten/>

zijn als het al wordt gestart tijdens de (onderzoeks)masteropleiding. Gelet op de mogelijkheid van differentiatie – die ook bestaat bij reguliere, buiten het experiment vallende promotietrajecten zoals die van werknemers, buitenpromovendi en buitenlandse beursstudenten – is in het Besluit niet voorgeschreven hoe lang het promotieonderwijstraject moet duren. De RUG geeft binnen het experiment het promotietraject op verschillende manieren vorm: als een traject waarin de student al tijdens zijn tweejarige (onderzoeks)masteropleiding een promotie- en opleidingsvoorstel schrijft, als een traject waarin de promotiestudent bijvoorbeeld twee jaar bij de RUG en twee jaar bij een andere partij zoals het bedrijfsleven of een andere universiteit aan een promotieonderzoek werkt (sandwich-traject waarbij een tweejarige beurs door de RUG wordt verstrekt) en als een traject voor promovendi uit het buitenland, die een beurs van elders hebben en die van de RUG een aanvullende beurs krijgen.

De duur van het traject – en daarmee de duur van de beurs hangt af van de manier waarop het promotietraject is vorm gegeven en waarbij maatwerk mogelijk is. De trajecten waarin tijdens de masteropleiding met het schrijven van promotie- en opleidingsvoorstel al met het traject wordt gestart, zullen in het algemeen drie of vier jaar duren. Als de promotiestudent noodzaak is het promotieonderwijstraject tijdelijk te staken vanwege bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld ziekte, bevalling en deelname aan de medezeggenschap), kan hij of zij aanspraak maken op een uitkering uit het profileringsfonds.

De hiervoor gegeven invulling van het experiment is in lijn met het Besluit. De RUG heeft toestemming gekregen om met 850 promotiestudenten aan het experiment mee te doen. Conform artikel 8, tweede lid, van het Besluit start het merendeel van de promotiestudenten in de periode 2016 – 2018 bij de RUG. In deze periode stromen bij de RUG 450 tot 500 promotiestudenten in. Het resterende aantal stroomt gelijkelijk verdeeld over de jaren 2019 en 2020 in.

Dit is in overeenstemming met het Besluit. De RUG trekt dus niet meer promotiestudenten aan dan haar is toegestaan.

Vraag 4

Wat is uw oordeel dat de RUG de kwaliteitseis van de Koninklijke Nederlandse Academie voor een vierjarig promotietraject negeert door de aanstelling van nieuwe promotiestudenten voor promotietrajecten met een kortere duur?

Antwoord 4

In haar rapport «Promoveren werkt» van januari 2016 doet de KNAW de aanbeveling om het promotietraject als regel vierjarig te laten blijven; zij vreest dat verkorting van dit traject tot verschraving van de kwaliteit van gepromoveerden zal leiden en daarmee uiteindelijk van het wetenschapsgebied waarin die gepromoveerden terecht komen. De KNAW vermeldt in het rapport ook dat het huidige promotietraject met een nominale duur van drie jaar, mits voorafgegaan door een gedegen tweejarige (onderzoeks)masteropleiding, eveneens leidt tot hoge kwaliteit van de gepromoveerden. En de KNAW vermeldt in haar rapport ook dat het experiment met promotieonderwijs een eerlijke kans verdient. Uit het antwoord op vraag 3 blijkt dat onder de werking van het experiment maatwerk mogelijk is, hetgeen kan betekenen dat een duur van korter dan vier jaar volstaat. Ik ben derhalve niet van mening dat de RUG handelt in strijd met de kwaliteitseis die de KNAW hanteert. Volledigheidshalve merk ik op dat de promoties natuurlijk aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen als die aan elke andere promovendus worden gesteld.

Vraag 5

Deelt u de mening dat als norm een vierjarig promotietraject nagestreefd dient te worden om zo de kwaliteit van het Nederlands promotiestelstel op niveau te houden?

Antwoord 5

Niet per se. Ik verwijs naar het antwoord op de vragen 3 en 4. Een promotieonderwijstraject hoeft niet per definitie vier jaar te duren. Maatwerk dat het traject korter of langer maakt, is mogelijk.

Vraag 6

Bent u bereid om in overleg te gaan met de RUG nu blijkt dat de universiteit zelf de duur van een promotietraject bepaalt? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nee. Ik verwijs naar het antwoord op de vragen 3, 4 en 5.

Vraag 7

Klopt het dat het u de aanvraag van de RUG tot deelname aan het experiment heeft goedgekeurd, terwijl uit de door PNN opgevraagde stukken blijkt dat de universiteit zich niet heeft gehouden aan de regels die gelden voor het meedoen aan het experiment? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ik heb de aanvraag tot deelname aan het experiment goedgekeurd, omdat deze voldoet aan de eisen voor deelname aan het experiment. Blijkens het in vraag 1 genoemde persbericht heeft de PNN op grond van de door hem opgevraagde stukken de conclusie getrokken dat de RUG de regels voor deelname aan het experiment met promotieonderwijs overtreedt waar het betreft de duur van het promotieonderwijstraject, de instroom van promotiestudenten na 2018 en de betrokkenheid van de medezeggenschap. Wat betreft de duur van het promotieonderwijstraject en de instroom van promotiestudenten verwijs ik naar het antwoord op vraag 3 en 4. Conform het Besluit stroomt het merendeel van de promotiestudenten in de periode 2016–2018 in, namelijk 450 tot 500. Het resterende aantal stroomt gelijkelijk verdeeld over de jaren 2019 en 2020 in.

De RUG heeft verklaringen van zowel de universiteitsraad als de faculteitsraden overlegd, waaruit blijkt dat deze instemmen met de regels voor promotieonderwijs en de regels voor financiële ondersteuning van de promotiestudent.

De RUG heeft zich derhalve gehouden aan de regels voor deelname aan het experiment.

Vraag 8

Klopt het dat in een intern memo van RUG staat dat een financiële reservering voor een uitloopregeling voor de nieuwe categorie promotiestudenten buitenproportioneel hoog is, indien het experiment voortijdig wordt beëindigd?²

Antwoord 8

Ja. Het klopt dat dit in een intern, ambtelijk memo staat, zo heeft de RUG mij bevestigd. De RUG heeft aangegeven dat dit slechts de aanvankelijke mening van enkele van haar ambtenaren betreft. De mening van deze ambtenaren is onderdeel van een interne discussie binnen de RUG geweest alvorens bij OCW een aanvraag in te dienen. De mening van de ambtenaren is niet de mening van het bestuur van de RUG en is door het bestuur ook niet overgenomen in de aanvraag die zij bij het Ministerie van OCW heeft ingediend. Het bestuur van de RUG garandeert dat bij een eventuele voortijdige stopzetting van het experiment de gestarte promotiestudenten in de gelegenheid worden gesteld het promotietraject als werknemer van de RUG af te ronden. Hiervoor worden bij de RUG reserveringen getroffen.

Vraag 9

Klopt het dat universiteiten die een aanvraag indienen voor deelname aan het experiment met promotiestudenten aan een aantal eisen moeten voldoen, zoals het mogelijk maken om geworven promotiestudenten bij het staken van het experiment als normale promovendi te behouden?

Antwoord 9

Ja, dat klopt. Dat volgt uit artikel 8, derde lid, van het Besluit. Op grond van dat artikel moet de universiteit de promotiestudent die op het moment van het al dan niet voortijdig beëindigen van het experiment nog niet is gepromo-

² Onderhands meegestuurd

veerd in de gelegenheid stellen het promotietraject als werknemer van de universiteit af te ronden. De RUG heeft de financiële garantie daartoe gegeven.

Vraag 10

Wat is uw oordeel over het voornemen van de auteurs van het memo om het met u op een akkoordje te gooien over een uitloopregeling, zodat de dan lopende promotietrajecten met de bursaalstatus afgerond kunnen worden?

Antwoord 10

Ik verwijs naar het antwoord op de vragen 8 en 9. De suggestie als zou de RUG voornemens zijn het met mij op een akkoordje te gooien ontbeert elke grond.

Vraag 11

Heeft u overleg gehad met de RUG over een uitloopregeling in het geval van een tussentijdse beëindiging van het experiment? Zo ja, wat is er afgesproken tijdens dit overleg? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Nee, ik heb met de RUG geen overleg gehad over een uitloopregeling. Ik verwijs naar het antwoord op vraag 10.

Vraag 12

Heeft het handelen van de RUG, indien het klopt dat de RUG zich niet heeft gehouden aan de regels, consequenties voor deelname aan het experiment, en voor het experiment zelf? Zo ja, welke consequenties zal het handelen hebben? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Ik verwijs naar het antwoord op de vragen 7 tot en met 10. De RUG heeft de regels voor deelname aan het experiment niet overtreden.